

◆ İtaliya Prezidenti Sergio Mattarellanın
Azərbaycana rəsmi səfəri

İtaliya-Azərbaycan əlaqələrinin tarixində çox əlamətdar bir gün

Bakıda İtaliya-Azərbaycan Universitetinin ilk tədris korpuslarının açılışı olub

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və ölkəmizdə rəsmi səfərdə olan İtaliya Respublikasının Prezidenti Sergio Mattarella oktyabrın 1-də Bakıda İtaliya-Azərbaycan Universitetinin ilk tədris korpuslarının açılışında iştirak ediblər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, ADA Universitetinin rektoru Hafiz Paşayev Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə, birinci xanım Mehriban Əliyevaya və İtaliya Prezidenti Sergio Mattarella yeni tikilmiş tədris korpusları və onların ətrafında yaradılmış park barədə məlumat verdi.

Sonra tədris korpusunda təşkil edilən Azərbaycan və İtaliya kənd təsərrüfatı məhsullarından ibarət sərgi ilə tanışlıq oldu.

Qeyd edək ki, İtaliya-Azərbaycan Universitetinin yaradılması təşəbbüsü 2020-ci ildə Prezident İlham Əliyev tərəfindən İtaliyaya dövlət səfəri zamanı irəli sürülüb. Layihəni həyata keçirmək üçün ADA Universiteti ilə İtaliyanın beş aparıcı ali təhsil müəssisəsi - Luiss Guido Carli Universiteti, Sapienza Universiteti, Turin Politeknik Universiteti, Bolonya Universiteti və Milan Politeknik Universiteti arasında 2022-ci ildə akademik əməkdaşlıq sənədləri imzalanıb. Bu əməkdaşlıq İtaliyada kiçik və orta sahibkarlığın, yaradıcı sahələrin, sonotkarlığın və texnologiyanın inkişafını dəstəkləməsi təcrübəsini təhsil və tədqiqat vasitəsilə Azərbaycana gətirir, iqtisadiyyatımızın strateji sahələri, xüsusilə də mühəndislik, kənd təsərrüfatı və qida sənayesi, memarlıq və dizayn üçün gələcək kadrları yetişdirmək məqsədində mühüm rol oynayır.

İtaliya-Azərbaycan Universiteti binalarının təməli 2022-ci ildə hər iki ölkənin xarici işlər nazirlərinin iştirakı ilə Bakıda qoyulub. Universitetə tələbə qəbulu 2023-cü ildən magistr səviyyəsində həyata keçirilir. Hazırda burada tədris olunan 8 bakalavr və 2 magistr proqramında 538 tələbə bakalavr, 102-si isə magistr səviyyəsində təhsil alır. İxtisaslardan 3-ü ikili diplom proqramıdır. Tədris proqramları elektrik və elektronika mühəndisliyi, memarlıq, interyer və kommunikasiya dizaynı, şəhərsalma, kənd təsərrüfatı və qida texnologiyaları, heyvandarlıq və müxtəlif menecment ixtisaslarını əhatə edir. Bakalavr və magistr proqramlarından əlavə, peşəkarlar üçün mütləq ixtisaslandırma və sertifikat proqramları da həyata keçirilir.

Tədris korpuslarında sinif otaqları ilə yanaşı, müasir texnologiyalara əsaslanan, İtaliyanın Bolonya Universiteti və Milan Politeknik Universiteti ilə birgə qurulmuş 6 tədqiqat və 7 tədris məqsədli laboratoriya da fəaliyyət göstərəcək. Burada memarlığa aid materiallardan ibarət kitabxana, şəhərsalma, landşaft və foto-video studiyaları, müxtəlif dizayn emalatxanaları yerləşir. Yeni binalarda qurulmuş tədris emalatxanaları isə dərslərin praktiki tədrisi üçün bir məkandır. Burada müxtəlif növ materiallarla işləmək üçün texnologiyalar və rəqəmsal imkanlar yaradılıb. Tədris emalatxanası tələbələr və tədqiqatçıların bir yerdə işlədiyi məkandır. Onların birgə əməyinin nəticəsi isə xüsusi Dizayn və yaradıcılıq mərkəzi vasitəsilə sənaye və biznes strukturlarına çatdırılacaq. Bir sözlə, bura tədris və tədqiqatın real iş dünyası ilə birləşdiyi mərkəzdir.

Tədris korpusunda yerləşən "bazar meydanı" isə Azərbaycanın tarixi İpək yolunun bir hissəsi ol-

duğunu əks etdirir. Universitetin tələbələri və müəllimləri ildə bir dəfə burada bir araya gələrək öz dəşlişin yüksək səviyyəsinin göstəricisi olmaqla səmimi münasibətlərimizdən xəbər verir. Bu həmçinin İtaliya təcrübəsindən istifadə etməklə Azərbaycan təhsilinin inkişafına töhfədir.

Bu layihənin icrası ölkələrimiz arasında humanitar sahədə əməkdaşlığın yüksək səviyyəsinin göstəricisi olmaqla səmimi münasibətlərimizdən xəbər verir. Bu həmçinin İtaliya təcrübəsindən istifadə etməklə Azərbaycan təhsilinin inkişafına töhfədir.

Prezident İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və İtaliya Prezidenti Sergio Mattarella tədris binalarında yaradılan şəraitlə tanış olduqdan sonra ölkəmizdə səfərdə olan İtaliya universitetlərinin rəhbərləri, İtaliya-Azərbaycan Universitetinin professorları və tələbələri ilə görüşüblər.

ADA Universitetinin rektoru **Hafiz PAŞAYEV** görüşdə çıxış edərkən dedi:

- Möhtərəm cənab Prezident İlham Əliyev.

Möhtərəm Prezident Sergio Mattarella.

Möhtərəm Mehriban xanım, ölkəmizin Birinci vitse-prezidenti.

Mən sizi səmimi-qəlbədən çox həyəcənə və iftixara bu yeni bina-

da salamlayıram. Həmçinin mən istəyirəm Azərbaycan və İtaliyanın rəsmilərinə, bizim professor-müəllim heyətinə, tələbələri salamlayım və alqışlayım. Sizin hamınıza "Xoş gəlmisiniz!" deyirəm.

Bəş il bundan əvvəl İtaliyaya rəsmi səfəri zamanı Prezident İlham Əliyev təşəbbüslə çıxış etdi və İtaliya-Azərbaycan Universitetinin yaradılması haqqında təklif irəli sürdü. O zamanın işlər başladığı və 2022-ci ildə artıq Roma şəhərində biz İtaliyanın beş universiteti ilə birlikdə müqavilələrə qol çəkdik və beləliklə, niyyətlər konkret işlərə keçdi. Ondan sonra, əlbəttə, cənab Prezident bizə böyük bir hədiyyə kimi yeni İtaliya-Azərbaycan Universitetinin Bakıda kampusunun yaradılması haqqında sərəncam verdi. Bu gün görüşünüz, biz indi həmin universitetdəyik. Bu, gözəl universitetdir, artıq iki bina bu universitetə məxsusdur. Biri Kənd təsərrüfatı və qida elmləri, digəri isə Dizayn və arxitektura fakültəsi. Əlbəttə, bu günə qədər nailiyyətlərimiz təkcə bunlar deyil, biz işlədiyimiz sahədə də işlər görmüşük və deyə bilərəm ki, bu gün bizim 640 tələbəmiz var. Onlardan 112-si magistr, qalanı bakalavr tələbələridir. Hətta deyə bilərəm ki, bizim ilk qəbulumuz 2023-cü ildə olub və artıq onun məzunları bu il Luiss

Universitetinin magistr proqramını başa vurublar.

Əlbəttə, sizin vaxtınızı çox almaq istəmirəm, amma mən bir şeyi demək istəyirəm. Bu universitetin yaranmasında həm İtaliya tərəfi, həm də İtaliyanın beş universiteti - Luiss, Milan Politeknik, Turin Politeknik, Sapienza və Bolonya mühüm rol oynayıb. O əsas bina Bolonya Universitetinə məxsusdur ki, bu da kənd təsərrüfatına aiddir. Deməyim odur ki, bu işlər artıq görülmüş və bu işlərdə çox şirkətlər iştirak edib. Onların bu işə verdiyi töhfə çox dəyərlidir. Mən indi hamınızı sadalamaq istəmirəm, amma deməliyəm ki, bu iş doğrudan da təhsilə həvəsin çox böyük olduğunu göstərir. Biz bu işdə əməyi olan hər kəsdən, hər bir şirkətdən çox böyük kömək görmüşük. Onu da deyim ki, bu iş çox həvəslə görülüb.

Cənab Prezident, bu imkan bizə yaratdığınıza görə Sizə çox təşəkkür edirik. Bu, doğrudan da, həyəcə doğuran bir iş idi və təbii ki, bunun davamı olacaq. Amma elə bilərəm bu günə qədər gördüyümüz işlər müəyyən təsəvvür yaradıb ki, bizim niyyətlərimiz nədir, hara gedirik. Ümumiyyətlə, biz ölkənin təhsilində daha artıq töhfə vermək fikrindəyik. Mən bilərəm ki, hər iki ölkədə təhsillə bağlı çox işlər görülür. Hətta tərəfdaşlarımız bu işdə bizə kömək edərək öz təc-

rübələrini həvəslə bölüşürlər. Bu mənada mən xüsusilə ona diqqət yetirmək istəyirəm ki, hazırda 26 doktorant bu iki universitetdə - Bolonya Universitetində, sonra Polimide təhsil alır. Həmçinin Turində də bizim mühəndislik üzrə doktorantlarımız var.

Mən hər iki Prezidentin təhsilə verdiyi diqqəti və dəstəyi xüsusi qeyd etmək istəyirəm. Həm Prezident İlham Əliyev, həm də Prezident Sergio Mattarella təsadüfi deyil ki, bu gün bizimlə bir yerdə bu binaların açılışını edirlər. Ona görə universitetimizin, tələbələrimizin və müəllimlərimizin adından hər iki Prezidentə çox böyük təşəkkür edirəm.

Çox sağ olun.

Sonra Azərbaycan Respublikasının Prezidenti çıxış etdi.

Prezident İlham Əliyevin çıxışı

- Hörmətli cənab Prezident. Hörmətli qonaqlar, tələbələr, müəllimlər.

Xanımlar və cənablar.

Bu gün İtaliya-Azərbaycan əlaqələrinin tarixində çox əlamətdar bir gündür, biz İtaliya-Azərbaycan Universitetinin binalarının açılışını

Çünki biz gələcəyə baxmalıyıq. Yenə də deyirəm, neft, qaz, təbii resurslar hələ o demək deyil ki, bu ölkələr uzunmüddətli dayanıqlı inkişafa malik olacaqlar. Bu inkişaf qısamüddətli ola bilər. Uzunmüddətli dayanıqlı inkişaf məhz biliyin, texnologiyanın, təhsilin səviyyəsinin üzərində qurulur. Ona görə biz Azərbaycanda bu sahəyə böyük diqqət yetirərək artıq uzun illər ərzində bir çox önəmli proqramlar icra etmişik.

Mən Prezident vəzifəsinə seçildəndən sonra demək olar ki, dərhal göstəriş vermişdim ki, Azərbaycan vəsaiti hesabına dünyanın aparıcı ali məktəblərinə Azərbaycan gəncləri ezam edilsin, onların bütün xərcləri dövlət tərəfindən ödənilsin və onlar yaxşı oxuyub Vətənə yaxşı mütəxəssislər kimi qayıtsınlar. Bu günə qədər dövlət xətti ilə dünyanın aparıcı ali məktəblərində təhsil alan tələbələrin sayı minlərlə ölcülür. Ondan sonrakı mərhələdə qərara gəldik ki, eyni zamanda Azərbaycanın daxilində təhsil sisteminin inkişafı ilə bağlı beynəlxalq əməkdaşlıq məsələlərinə də diqqətlə yanaşaq. Artıq Azərbaycanda bir neçə xarici tərəfdaşlarla birgə universitet fəaliyyət göstərir və növbəti universitet İtaliya-Azərbaycan Universitetidir. Bu universitetin özəlliyi bundan ibarətdir ki, - burada rektor Hafiz Paşayev bunu qeyd etdi, - bu universitet İtaliyanın beş aparıcı universiteti və ADA Universiteti ilə birlikdə qurulmuşdur. Əlbəttə, İtaliya-Azərbaycan strateji tərəfdaşlıq əlaqələrinə nəzərə alaraq, biz əminik və ümid edirik ki, bu, Azərbaycanın aparıcı təhsil ocaqlarından birinə çevriləcəkdir.

İtaliya Azərbaycanla artıq uzun illər strateji tərəfdaşlıq əsasında münasibətlər qurmuşdur. Biz, sözün əsl mənasında, strateji tərəfdaşlıq. Çünki bizim əməkdaşlığımız strateji xarakter daşıyır, qısamüddətli deyil, uzunmüddətli. Eyni zamanda bizim əməkdaşlıq çərçivələrinə ildən-ildə yeni istiqamətlər əlavə olunur. Energetikadan başlanmış sənaye istehsalına qədər uzanan və bu gün təhsil sahəsini əhatə edən əməkdaşlıq, sözün əsl mənasında, strateji xarakter daşıyır.

Dünya Prezident Mattarellanın rəsmi səfəri zamanı həm rəsmi açıqlamalarda, həm apardığımız danışıqlarda biz bunu qeyd edirik ki, İtaliya-Azərbaycan əməkdaşlığı, məsələn, energetika sahəsində böyük bir inkişafa yol açmışdır. "Cənub qaz dəhlizi"nin tərkib hissəsi olan TAP layihəsi böyük dərəcədə Prezident Mattarellanın şəxsi dəstəyi nəticəsində mümkün olmuşdur. Əgər o vaxt bu həll olunmasaydı, bu gün biz Avropa məkanına bu qədər təbii resurslar ixrac edə bilməzdik. Biz də ondan əziyyət çəkərdik, Avropa məkanı da. Bu gün Azərbaycan qazı Avropa İttifaqına səkkiz üzv ölkənin enerji təhlükəsizliyini dəstəkləyir və bu coğrafiya genişlənir və burada İtaliya-Azərbaycan əməkdaşlığı həlledici rol oynamışdır.

Qaz təchizatına görə Azərbaycan İtaliya bazarında ikinci yerdədir, neft təchizatına görə birinci yerdədir. Əminəm ki, təhsil sahəsində də İtaliya bizim üçün birnəməli tərəfdaş olacaq. Hər halda burada gördüklərimiz və artıq fəaliyyətə başlamış universitetin uğurları bunu deməyə əsas verir. Artıq yüzlərlə tələbə oxuyur. Biz bu gün burada rəhbər heyətlə də tanış olduq. Burada beynəlmillət müəllim heyəti çalışır, həm İtaliyadan, həm Azərbaycandan. Xarici tələbələr də var və bu, çox gözəl bir ovqat yaradır.

Ardı 3-cü səh.

◆ İtaliya Prezidenti Sercio Mattarellanın
Azərbaycana rəsmi səfəri

İtaliya-Azərbaycan əlaqələrinin tarixində çox əlamətdar bir gün

Bakıda İtaliya-Azərbaycan Universitetinin ilk tədris korpuslarının açılışı olub

Əvvəli 2-ci sahə.

Əminəm ki, burada oxuyan və məzun olacaq tələbələr gələcəkdə İtaliya-Azərbaycan dostluğunun elçiləri olacaqlar. Hər halda burada oxuyan Azərbaycan tələbələrinin gələcəyi İtaliya ilə bağlı olacaq. Onlar İtaliyanı, onun mədəniyyətini, onun inkişafını, onun uğurlarını daha yaxından tanıyacaqlar. Burada bir çox məqsədlər təmin ediləcək. İlk növbədə Azərbaycan iqtisadiyyatı üçün gələcəkdə güclü kadr potensialı yaradılacaq. Bizim təhsil sahəsinin təkmilləşməsi məsələləri öz həllini tapacaq. Biz on müasir və müntəzəm təhsil sistemində qoşulacağıq və eyni zamanda Avropa İttifaqının aparıcı ölkələrindən biri olan İtaliya ilə dostluq əlaqələrimiz daha da güclənəcək. Bütün bu amilləri nəzərə alaraq bir daha görürük ki, vaxtında atılmış və düşünülmüş addımlar gözəl nəticələrə gətirib çıxarır.

Burada qeyd olundu, bu universitetin yaradılması təşəbbüsü cəmi beş il bundan əvvəl irəli sürülmüşdür. Romada, Azərbaycan səfirliyində, səfirliyin binasında yerləşən Mədəniyyət Mərkəzində sənədlər mübadiləsi olmuşdur. Ondan sonra mənim tərəfimdən sərəncam imzalanmışdır. Daha sonra Azərbaycanın dövlət büdcəsindən bu binaların, bütün infrastrukturun yaradılmasına vəsait ayrılmışdır və bu gün 2025-ci ildə biz bu gözəl binaların açılışını qeyd edirik.

Bu, doğrudan da, gözəl hadisədir. Bu təhsil ocağı İtaliya-Azərbaycan dostluq ocağı olacaq. Hər birinizi bu münasibətlə təbrik edirəm. Prezidentə bu tədbirdə bizimlə bərabər olduğu üçün bir daha təşəkkürümü bildirirəm. Sağ olun.

◆ ◆ ◆

Daha sonra İtaliya Respublikasının Prezidenti çıxış etdi.

Prezident Sercio Mattarellanın çıxışı

- Cənab Prezident. Hörmətli xanım Birinci vitse-prezident.

ADA Universitetinə və rektora söylədiyi sözlərə görə dərin təşəkkürümü bildirirəm. Onunla birgə buraya gəlmiş Luiss Universitetinin, Milan və Turin universitetlərinin, eləcə də Bolonya və Roma universitetlərinin rektorlarını, prorektorlarını salamlayıram. Cənab Prezident, mən özüm də illər öncə Roma Universitetini bitirmişəm.

İtaliya-Azərbaycan Universitetinin dosentlərini, eləcə də indicə tanış olduğumuz bu cür möhtəşəm şəhərcikdə təhsil alan və alacaq tələbə qızları və oğlanları xüsusi səmimiyyətlə alqışlayıram. Şəhərcik böyük təəssürat bağışladı, onun binasının funksionallığını və gözəlliyini yüksək dəyərləndirirəm. Mən şəxsən bu təşəbbüsdən olduqca məmnunam. Onun Azərbaycanla birgə reallaşdırılmasından İtaliya fərh hissə duyur. Bu universitet nöinki geniş imkanları, resursları, tədqiqat və tədrisi, dosentləri, təhsil alan gənc azərbaycanlı və italyan tələbələri bir araya gətirir, o cümlədən Azərbaycan ilə İtaliya arasında yüksələn xətlə artan, intensiv və geniş dostluğu əks etdirir.

Bu təşəbbüsün həm rəmzi, nümunəvi mahiyyəti var, həm də o, əməkdaşlığımızın tacıdır və Prezident Əliyevin xatırlatdığı kimi, özünü müxtəlif formalarda və sektorlarda, yeni enerjiden tutmuş iqtisadiyyat və sənaye sahələrində büruzə verir. Həm də bu məkan ölkələrimizi, onun vətəndaşlarını sıx bağlayan mədəniyyəti, elmi tədqiqatları, təhsili təcəssümü etdirir.

Azərbaycana yenidən gəlmək məqsədilə məni nəzakətlə dəvət etdiyinə görə Prezident Əliyevə dərin təşəkkürümü bildirirəm. Bu cür möhtəşəm tələbə şəhərciyini açmaq münasibətilə mənə etdiyi dəvətdən şərəf hissi duyuram. Həqiqətən, olduqca minnətdaram.

Bütün bunları diqqətini öz vətəndaşlarının rifahına yönəldən, onların həyatına qayğı ilə yanaşan, gələcəyi haqqında düşünən ölkələrimiz arasında münasibətləri nümayiş etdirmək fürsəti kimi görürəm. Bakı və Roma nöinki coğrafi baxımdan təmaslar tarixini yazıblar, o cümlədən öz biliklə-

ri, perspektivləri, dostluq və əməkdaşlıq planları ilə də bölüşüblər.

Bunların İtaliya-Azərbaycan Universiteti təmsalında bu cür sə-

mərəli, konkret formada və yüksək keyfiyyətlə yenilənməsi həmçinin bütün beynəlxalq ictimaiyyətə bir ismarıqdır. Bu əməkdaşlıq bacarıq-

ları, istedadları, resursları və perspektivləri tamamlayır. Cənab Prezidentlə birlikdə universitetin bu cür möhtəşəm binasını görməkdən çox məmnunam. Bu təhsil ocağı dosent və tələbələrə nöinki tədqiqatlar aparmaq, işləmək, öyrənmək, bilikləri fəal şəkildə artırmaq imkanını verəcək, eləcə də bu ərəzədə universitet həyatını duymaq fürsətini yaradacaq. İnkişaf perspektivləri haqqında düşünərkən belə inkişaf meyillərinin Azərbaycanın bütün ərəzələrində geniş vüsət almasını arzulayıram. Beynəlxalq əhəmiyyətli təşəbbüslərin burada çox olmasını istədim. Bu cür birgə perspektivlər İtaliya-Azərbaycan Universitetimizin rolunu daha da artıracaq. Universitetin əks

etdirdiyi və ifadə etdiyi mədəniyyət biliklərinin daşıyıcısı kimi ismarıqları daha səmərəli edəcək.

Bu münasibətlə burada təhsil alan və alacaq tələbə qızlara, oğlanlara ən böyük təbriklərimi çatdırıram. Onlar nöinki öz ölkəsinin təhsil ocağında təhsil alacaq, eləcə də bizim ölkənin digər təhsil ocaqlarındakı tələbələrle, dosentlərlə və tədqiqatçılarla virtual deyil, real və səmərəli şəkildə əlaqə saxlamaq imkanını qazanacaqlar. Həmçinin bizim tələbələr, dosentlər və tədqiqatçılar azərbaycanlı həmkarları ilə təmas quracaqlar. Biliklər bu cür dərinləşir, imkanların miqyası artır. Bu halda mənim təcrübə və təşəbbüs inanılmaz dərəcədə dəyərli alətə çevrilir.

Bildirmək istərdim ki, Prezident Əliyevlə iştirakçı universitetlərin gördüyü iş, o cümlədən böyük əhəmiyyətli nəticələr vermiş həmin qeyri-adi təşəbbüs haqqında artıq danışdıq. Bütün bunlar həmin təhsil ocağının ərəşəyə gəlməsi ilə bağlı təşəbbüsün və məramın düzgünlüyünü göstərir.

Gördüyünüz işlərə görə sizə sağ ol deyirik. İtaliya bu təşəbbüsdə Azərbaycanla birgə iştirak etməkdən fəxrələnir. Cənab Prezident, həqiqətən, çox məmnunam ki, biz beynəlxalq səviyyədə bu cür əhəmiyyətli nümunə göstəririk, yəni əməkdaşlığın dərinləşməsi və inkişafı, istedadlı gənclərimizin təhsili təmin edilir. Ağır münaqişə və toqquşmalarla səciyyələnməyən hazırkı beynəlxalq vəziyyət fonunda biz məmnuniyyətlə əmək-

daşlıq edirik, nöinki iqtisadiyyat, sənaye sahələrində, o cümlədən mədəniyyət, gənclərin təhsili, onların formalaşdırılması sahəsində çalışırıq. Bəşəriyyət isə hər zaman bu yolda olmalıdır. Bəşəriyyəti irəliyə aparan yalnız gənclər olacaq. Qlobal səviyyədə çox işlər görmüşük. Mədəniyyət, təhsil və tədqiqatların dərinləşməsi olmadan bu çağırışlar qarşısında dayanmaq mümkün olmayacaq. Bu amal İtaliya-Azərbaycan Universiteti tərəfindən dəyərləndirilir və onun üçün əməkdaşlıq aparılır.

Gördüyünüz işlərə görə təşəkkür edirəm. Rektorları, dosentləri və tələbələri təbrik edirəm!

